

Segling i vinterskrud

Vintersegling – bara för de verkliga entusiasterna? Nej då, inte alls! Det är en fridfull upplevelse att segla ut en vacker vinterdag. Gott om plats och fantastiska naturupplevelser väntar. Många av dagens båtar har både värme och andra bekvämligheter så när man väl nått målet är det fullt möjligt att komma ner i en varm och ombonad salong. Som extra bonus är det mindre jobb att ha båten i sjön hela året.

TEXT & FOTO: HANS NICKLASSON

Solen strålar
inbjudande över
hemmahamnen i
Nordströmmarna.
En härligt gnist-
rande vinterdag
väntar på att
upplevas.

”
Det är vid sådana
tillfällen som livet
känns underbart och
bara ett enda stort
JA! fyller ens inre.

EN VACKER LÖRDAG i början av december kastar jag loss från den snötäckta bryggan. Det är cirka fem grader kallt, strålande solsken och en ostlig vind på cirka tio sekundmeter. Isen har bildat en tunn skorpa längst in i havsvikarna, men här ute, vid båtplatsen i Nordströmmarna, blir det sällan is och stora havet är fortfarande fritt från is. Inte som en månad tidigare när temperaturer på neråt tjugo minusgrader hade skapat is i hela skärgården, så tjock att till och med den envetna fiskeflottan snällt fick stanna vid kaj under några dagar innan storm, regn och plusgrader gjorde processen kort med isen. Här på västkusten är det sällan som isen blir besvärlig nu för tiden.

JULBORD

I min hemmahamn ligger jag väl skyddad för vindar från alla håll och totalt är det ett tiotal båtar som ligger kvar i sitt rätta

Prova vintersegling!

- ▶ Förläng säsongen genom att ligga i hela året.
- ▶ Många höst-, vinter- och vårdagar är lika varma som en sämre svensk sommarkväll, det vill säga cirka tio plusgrader.
- ▶ Du får nya vackra naturupplevelser!
- ▶ Du har skärgården för dig själv!
- ▶ Det är ett perfekt sätt att varva ner efter en stressig vecka på jobbet.
- ▶ Det blir mindre jobb med båten: Du slipper masta av och på. På försommaren kan du lyfta eller slipta båten med masten på och värusta den på ett par dygn i härlig försommarvärme. Det växer inte mycket på båtbottnen under vintern.

element över vintern, de flesta större än min lilla Amigo 23 vid namn Lova. Strax innan jag kommer ut på Gullmarsfjorden hissar jag storen, och focken rullas ut för fullt. Målet är Gullholmen och ett vändande julbord där, på Restaurang Skottarn.

Ostlig vind betyder egentligen slör, men i Gullmarn drar det gärna antingen med eller mot så det blir plattläns sydväst vart. Det är bara att sitta och njuta och åka med! Först Lysekil framför mig och snart Fiskebäckskil akter om tvärs. Färden går vidare mer söderöver och det blir halvvind ner mot Islandsberg. Med vinden från sidan märks det tydligare att jag kanske har lite väl mycket segel uppe, så jag rullar in en del varv på focken. Fort går det och snön gnistrar på de gråsvarta bergen och klippställarna.

Nu möter jag den enda båten på hela trippen, det är kustbevakningen som tittar lite undrande på mig. Här, på det som i juli brukar kallas för havets E6, är det vid denna tid jämförelsevis mycket gott om plats! Vinden ökar lite till och blir byig så jag tar ett rev i storen också för att få lite bättre balans på det hela. Farten förblir densamma. Jag svishar förbi Gåsö och börjar trots solsken och termoställ bli lite frusen.

ÖPPET HAV ÖPPNAR SINNET

Vid Islandsberg öppnar sig skärgården och man får se den vackra vyn ut mot öppna havet i väster. Här kan sjön bli lite bökgig när hela Skagerack ligger på mot de kala klipporna, men idag är det ostlig vind och därmed sjölä. Trots det nås man av mäktig, tung, gammal dyning från väster som lyfter båten så skönt upp och ner. Vaggar den från ena sidan till den andra. Det är vid sådana tillfällen som livet känns underbart och bara ett enda stort JA! fyller sig i hela kroppen. ▷

”
Varm glögg och
kupévärmare tinar
snabbt den frusna
kroppen. Kan man
ha det bättre?

△ Det går att ta sig igenom en tunn isskorpa – om man inte har träbåt!

△ Flatholmen förut. Snart dags att slå ...

△ Hemfärd. Islandsberg på styrbords bog.
Foto: Annette Andersson

▽ Skeppar'n väl påbyltad.

Gullholmen siktas förut. Väl inne i den så gott som tomma lilla hamnbassängen finns inga andra båtar att ta hänsyn till, så jag bestämmer mig för att segla ända fram till bryggan. Strax före tillägningen tar jag av mig handskarna för att kunna hantera tågvirket bättre. Jag går upp i vind mot bryggan och försöker att, i den lilla fart som återstår, lägga fast aktertampen i den förbipasserande förtöjningsbojen, men misslyckas och tappar tampänden i vattnet. Förutseende nog har jag lagt fast andra änden i båten. Jag går istället fram och hoppar i land med förtampen. Båten ligger fint i vindögat så därför är det bara att slacka lite på förtampen så glider den sakta bakåt mot bojen. Tar upp den blöta aktertampen och får till slut lagt fast i bojen. Går fram igen för att dra mig in mot bryggan.

STELFRUSNA FINGRAR

Nu är händerna rejält stelfrusna, speciellt efter att ha tagit hand om den blöta aktertampen. Faktum är att händerna inte duger mycket till längre. Fingrarna är som svullna prinskorvar, något böjda och med ungefär samma färg. Det får mig att tänka på hur kort tid man har på sig ifall man skulle hamna i vattnet på vintern. Det gäller med andra ord att kroka fast sig vid allt arbete på däck under segling, även i lugnt väder.

Nåväl, iland med elsladden och på med kupévärmaren nere i båten. Eftersom båten är relativt liten dröjer det bara tio minuter innan temperaturen i ruffen når lite över tjugo plusgrader. På utsidan är det fem minusgrader och mörkret har redan börjat falla. När händerna tinat lite tänder jag spisen och värmer på lite glögg. Adventsljusstaken står redan på bordet och jag plockar fram pepparkakor och lussebullar. Det smakar ljuvligt! Varm glögg och kupévärmare tinar snabbt den frusna kroppen. Kan man ha det bättre?

Jodå, dags att avnjuta det magnifika julbordet i trevligt sällskap som ansluter från annat håll. Det blir lite eftersnack i båten innan det är koj dags. När jag vaknar är jag fortfarande proppmätt så frukosten får vänta, först blir det en promenad på ön. Hemfärden bjuder även den på en härlig segling, lite mindre vind och en fin sträckbog hemåt. □

△ Snart försvinner den bleka vintersolen bakom ön.

Att tänka på för vinterliggare

- ▶ Hamnen kan med fördel ligga i strömt vatten, då fryser det inte lika lätt och hårt.
- ▶ Låt en kupévärmare med en bra termostat hålla fem-tio plusgrader i ruffen. Värmen i båten gör att vattnet närmast båten inte fryser. Det bildas en liten isfri spalt på några centimeter, så båten inte fryser fast.
- ▶ Värmen i båten gör också att kranarna inte fryser, men låt dem ändå stå öppna. En stängd kran fryser sönder lättare och strömavbrott kan ju som bekant inträffa.
- ▶ Lite värme gör också att det mesta kan vara kvar i båten. Det blir mindre att bära hem och det går snabbare att komma ut. Det senare främjar att man verkligen kommer ut trots vardagens alla åtaganden.
- ▶ Andra sätt att undvika isbildning runt båten är att hålla vattnet i rörelse med exempelvis en akvariepump (billigt) eller för ändamålet avsedda apparater som sätter vattnet i rörelse (dyrare).
- ▶ Batterier mår bäst av att stå kallt, bara de är laddade. Införskaffa en bra trestegsladdare som klarar att vara inkopplad hela tiden utan att överladda batterierna.

Du behöver (helst):

- ▶ en väl skyddad hamn med flytbryggor, så att du aldrig behöver vara orolig för båten
- ▶ landström
- ▶ se över din försäkring så att den gäller när båten ligger i sjön hela året.

Säkerhet

- ▶ Att ramla i vattnet är alltid förenat med fara. På vintern är det förstås extra farligt. Prioritet nummer ett, två och tre blir därför att stanna kvar på båten. Flytväst i all ära, men använd livsele också och kroka alltid fast dig. Även i lugnt väder.
- ▶ Varma kläder. Det går nästan inte att ha för mycket kläder. Smörj in ansiktet med vaselin eller dylikt.
- ▶ Prova först med korta turer på en eller ett par timmar så du vet hur kallt det känns. Tänk på att köldeffekten ökar drastiskt i tilltagande vind.
- ▶ På vintern är dagen kort. Tänk på att planera din färd så att du når hamn före mörkrets inbrott, om du inte är förberedd på nattnavigation. En vinternatt på havet är, bortsett från fyrblänket, svart som i en säck.

”Fingrarna är som svullna prinskorvar, något böjda och med ungefär samma färg. Det får mig att tänka på hur kort tid man har på sig ifall man skulle hamna i vattnet på vintern.

△ Amigo 23:an Lova tryggt förtöjd vid bryggan på Gullholmen. Foto: Annette Andersson

△ Solen skiner över Nordströmmarna.

▽ Lova i hemmahamnen Källviken.

